

Fiche 2: Mededeling over instrumenten voor externe hulp onder de FP's 2007-2013

Titel:

Communication from the Commission to the Council and the European parliament on the Instruments for External Assistance under the Future Financial Perspective 2007-2013

Datum Raadsdocument: 18 oktober 2004

Nr Raadsdocument: 13686/04

Nr. Commissiedocument: COM(2004)626 final

Eerstverantwoordelijk ministerie: BZ i.o.m. FIN, EZ, LNV, VROM, V&W, VWS, OCW, JUST, BZK

Behandelingstraject in Brussel: RWG Externe Betrekkingen (RELEX), Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen.

De horizontale aspecten van dit voorstel, dat deel uitmaakt van het pakket voorstellen in het kader van de Financiële Perspectieven 2007-2013, worden behandeld in de Ad Hoc Groep Financiële Perspectieven en de RAZEB.

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

Dit voorstel maakt deel uit van het pakket voorstellen in het kader van de nieuwe Financiële Perspectieven 2007-2013. De Commissie publiceerde een overkoepelende mededeling over dit pakket (COM 2004/487). Over deze overkoepelende mededeling is het parlement separaat geïnformeerd door middel van een Kamerbrief betreffende "Reactie op voorstellen van de Commissie inzake de nieuwe Financiële Perspectieven 2007-2013" (Kamerstuk 2003-2004, 21501-20, nr. 259 TK).

De Commissie heeft met het oog op de nieuwe Financiële Perspectieven 2007-2013 een voorstel gedaan waarmee de veelheid van bestaande instrumenten van het Extern Beleid vervangen worden door zes instrumenten, waarvan vier nieuwe. De nieuwe instrumenten zijn:

1. Instrument voor Pre-accessie steun
2. Instrument voor Europees Nabuur- en Partnerschap
3. Instrument voor Ontwikkelingssamenwerking en Economische samenwerking
4. Instrument voor Stabiliteit.

Over de verschillende instrumenten worden separate BNC-fiches gemaakt. In dit fiche wordt niet inhoudelijk ingegaan op de afzonderlijke instrumenten.

De twee bestaande instrumenten die deel zullen blijven uitmaken van het externe beleid van de Gemeenschap zijn: het Instrument voor Humanitaire hulp en het Instrument voor Macrofinanciële steun. Hiernaast blijft in het kader van de tweede pijler het Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid (GBVB), met zijn eigen budget, bestaan.

De nieuwe instrumenten moeten de Gemeenschap in staat stellen in het kader van haar Externe Beleid op effectievere, snellere en meer geïntegreerde wijze, financiële, economische en technische steun te verlenen aan derde landen en regio's. De nieuwe instrumenten vervangen een groot aantal bestaande verordeningen en zijn ook vanuit dat oogpunt een stroomlijning van het externe beleid. De coherentie en coördinatie van het Externe Beleid zijn hiermee gediend.

Rechtsbasis van het voorstel: n.v.t.

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement: n.v.t.

Overkoepelende besluitvorming over de Financiële Perspectieven 2007-2013, waarvan deze voorstellen voor Extern Beleid onderdeel van uitmaken, geschiedt door de Europese Raad met unanimiteit.

Instelling nieuw Comitologie-comité: n.v.t.

Subsidiariteit en proportionaliteit: n.v.t., het betreft een mededeling.

Consequenties voor de EU-begroting:

De Commissie stelt voor de categorie Extern Beleid een totaal van ca. € 108 miljard voor (lopende prijzen). Hiervan is ca. € 78 miljard bestemd voor de vier nieuwe instrumenten (pre-accessie € 14,7 mrd.; nabuur- en partnerschap € 14,9 mrd.; ontwikkelings- en economische samenwerking € 44,2 mrd.; stabiliteit € 4,5 mrd.). De resterende ca. € 30 mrd. is bestemd voor de overige instrumenten (humanitaire hulp, macrofinanciële assistentie en het GBVB, de twee reserves (leninggarantiereserve en noodhulpreserve), administratieve uitgaven en de marge om daarmee onvoorziene uitgaven op te vangen. Het bedrag voorzien voor 2013 impliceert een reële stijging van 40% ten opzichte van 2006.

De middelen voor pre-accessie steun - thans nog een aparte categorie van de FP's (cat. VII) - worden in de voorstellen naar de categorie Extern Beleid overgeheveld. Hetzelfde geldt voor de twee reserves die nu onder categorie VI (Reserves) vallen. Ook worden in het voorstel de EOF-fondsen (Europees Ontwikkelingsfonds), die nu nog intergouvernementeel gefinancierd worden, in de EU begroting opgenomen. De discussie over het opnemen van het EOF in de categorie Extern Beleid is in de EU nog niet afgerond. Nederland is overigens voorstander opname. Tenslotte zullen ook de externe aspecten van intern EU-beleid vanuit deze categorie worden gefinancierd.

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger: Geen.

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering): Geen

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen) dan wel voorgestelde datum inwerking treding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid: N.v.t.

Consequenties voor ontwikkelingslanden: Dat varieert per instrument. Zie separate fiches.

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

Nederland is van mening dat de Unie in toenemende mate de buitenlands-politieke verantwoordelijkheid moet kunnen dragen die hoort bij haar mondiale economische status. De nieuwe invulling en het voorgestelde instrumentarium van het Extern Beleid lijkt beter aan te sluiten op de eisen die de internationale omgeving aan het beleid stelt. Conform de Nederlandse positie ten aanzien van de nieuwe Financiële Perspectieven is Nederland binnen reël constante uitgavenkaders voorstander van een versterking van het Extern Beleid. Versterking moet vooral worden bereikt door een effectievere en meer coherente inzet van het instrumentarium van de Unie. Het feit dat het huidige budget voor het externe optreden versnipperd en onoverzichtelijk is, komt de coherentie niet ten goede. Het voorstel van de Commissie biedt mogelijkheden tot stroomlijning van de begrotingsstructuur van het Extern Beleid; deze inzet wordt door het kabinet gesteund.

Ook het voorstel van de Commissie om het Europees Ontwikkelingsfonds onder te brengen in de EU-begroting is een goede ontwikkeling. Het zou de coherentie van het externe optreden van de EU vergroten en het Europees Parlement in staat stellen mee te beslissen over een belangrijk instrument van hulp aan landen in Afrika, het Caribische gebied en de Stille Oceaan.

Voor wat betreft een inhoudelijke beoordeling van de afzonderlijke voorstellen wordt verwezen naar de separate BNC-fiches die per conceptverordening zijn gemaakt. Wel kan worden opgemerkt dat de Commissievoorstellen

voor de categorie Extern Beleid niet even duidelijk de positie van de Raad markeren, terwijl ook meer aandacht moet worden besteed aan potentiële overlap tussen instrumenten. Verder zal meer inzicht moeten worden verkregen in de omvang en samenstelling van het gedeelte van de categorie dat niet onder de vier nieuwe instrumenten valt.

De hoogte van de financiële enveloppe voor Extern Beleid - en de omvang van de verschillende onderdelen daarbinnen - zal gezien moeten worden in het bredere kader van de onderhandelingen over de Financiële Perspectieven. Een EU-begroting van ten hoogste 1% van het EU BNI is daarbij het uitgangspunt.